

זמני שבת קודש

רבונו	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:16	20:29	19:29	תל אביב
21:20	20:32	19:26	ירושלים
21:18	20:30	19:30	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

אתה תשלוט על העיניים

אם האדם שולט על העיניים שלו הוא זוכה לחיות חיים מאושרים בעולם הזה

לשנות הרגלים

אחד הדברים שהכי קשה לעשות בהם שינוי, הוא ההרגל. ההרגל - כשמו כן הוא, דרכו והרגילה של אדם לחיות, לפעול ולהתקדם. למעשה, כל החיים שלנו מורכבים ממסכת של הרגלים: הרגל באיזו שעה הולכים לישון ובאיזו שעה קמים, הרגל היכן מתפללים ובאיזו שעה, הרגל מה אוכלים, מתי ואיפה, הרגל כיצד נוהגים בכל תחומי החיים. רוב בני האדם שונאים שינויים שוברי שיגרה, מתקשים להתמודד עם הרגל שמשנתה. על ההרגל מורכב בסיס החיים שלנו, ואנו פועלים לפיו.

אז מה הפיתרון? כיצד מתמודדים מול שברירת שגרה ושינוי הרגל? איך ממשיכים קדימה ולא נסוגים? התשובה היא שזה עניין של תפיסת עולם, של התבוננות ומחשבה על תפקידו של היהודי. טעות היא לחשוב שכל תפקידנו הוא להיות יהודים טובים בתנאים מיטביים ובימי שגרה, כי ברור מלכתחילה שכל יהודי מסדר את שגרת חייו כראוי. תפקידנו עמוק בהרבה:

תפקידנו הוא לפתח תפיסת חיים של 'עבודת' לבורא עולם. של שעבוד לרצונו, התבטלות לדרשותיו, כניעה מוחלטת להוראותיו. כשאדם הוא 'עבד' בכל מהותו, בטל ומבוטל לרצון הבורא, חייל מסור של אבא שבשמים - תפיסת החיים הזו מובילה אותנו, שומרת עליו ומחזיקה אותו. היטב גם כאשר השגרה נשברת וההרגלים משתבשים. יהודי שהוא עבד של ה' - אינו זקוק לשגרת חיים או לתנאים טובים כדי להמשיך להיות עבד. הוא עבד וזהו, ועל כך גאוותו ושמחתו!

בימינו אין עבודת כשמעוטה ההיסטורית, אולם כשנתבונן במושג 'עבד' של פעם - נגלה כי מדובר באדם נטול תנאים וזכויות, אדם שבכל תנאי חיים ובכל מצב מחוייב לעבוד כמצוות אדונו, בלי יכולת להתנגד או לטעון אחרת. ברצות האדון תהיה לו שגרה, וברצותו - כל ימיו מהומה. ועדיין, הוא נותר בטל ומבוטל לדעת אדונו, משרת אותו בנאמנות! (הרב אשר קובלסקי)

הקדושה, נכנס אדם חילוני הוא פונה אלי ואומר לי "מה זה, מה זה הדבר הזה, הנאה שלא חווה מימיו!" ואני אומר לו, זה האוכל של הנשמה, זה מה שהנשמה מחפשת! אתה בא למקום תורה הנשמה שלך ורקדת ואומרת 'הנה המזון שחיפשתי, הנה האושר שחיפשתי'. האוכל של הנשמה - זה תורה ומצוות, שבת תפילין ותלמוד תורה, ואין לך דבר שמשביע את הנשמה כמו לימוד התורה. כמו שאומר האור החיים הק' בפ' בראשית מי שזכה בתורה - זכה בכל העולם.

אז אומר שלמה המלך ע"ה "שמח בחור בילדותך וייטיב לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך" אך "ודע! כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט". אין משוא פנים, אין ויתורים! כל האומר הקב"ה ותן יותרו חייו, מגיע ראש השנה - יום הדין לכולם! יראת שמים זה לדקדק קלה כחמורה, איך אני הקטן מסוגל להמרות את פיו של אדון העולם? אם צדיק כמו הבבא סאלי יבקש ממני לקחת את הכסא מפה לשם, אדם יעיז להמרות את פיו? מה אכפת לבבא סאלי איפה הכסא? אם לבבא סאלי כך - לקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה! איך אפשר להעז להמרות את פיו של בורא העולם?!

ואומר שלמה המלך: "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורנה" אמר הקב"ה אי יהבת לי עינך וליבך אנא ידענא דאת דילי! מי ששומר עיניו וליבו ה' אומר לו "אתה שלי!" ואמר הכתוב והייתם לי קדושים. מה הכוונה במילת "לי"? אם אתם קדושים אתם שלי, אם לאו אתם של נבוכדנצאר וחבריו, קדושים תהיו כי קדוש אני - אומרים חז"ל "מה אני קדוש אף משרתי קדושים!" אדם שהוא לא קדוש לא יכול להיות עבד ה', הוא לא יכול להיות משרת שלי!

אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות! שהעיניים רואות היה לו לומר, למה אמרו "עינינו"? אלא שאם אינו שומר על העיניים, הם "עינינו" של היצר ולא עיניים שלך, הוא בעל הבית על העיניים שלך! הוא מוליך את העיניים, הוא מוביל אותך היכן שהוא רוצה, הוא הבעלים, "אשר אתם זונים אחריהם". עיני היצר הם ולא עיניך! אם נתת את העיניים ליצר הרע אתה כבר לא בעלים על העיניים שלך. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

אם האדם בעלים על העיניים - הוא יכול להיות 'מלאך', אם איננו בעלים על העיניים - הוא מלאך חבלה!

במגילת קהלת אומר שלמה המלך ע"ה "שמח בחור בילדותך וייטיב לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך" - שלמה המלך אומר לאדם תאכל ותעשה מה שאתה רוצה, אך מסיים הפסוק: "ודע! כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט". דע לך, שם משלמים, על כל מבט, כל הסתכלות - על כל חטא קל יקרעו אותו לגזרים! אדם שיש לו אייפון הלוואי שיזכה לגיהנום, לפני גיהנום יש אלפי מדרגות דברים גרועים ביותר, יש אנשים שסובלים שמונה מאות שנה עד שזוכים לגיהנום! גיהנום זה שוקולד לעומת כף הקלע! תכנס ל"סופר" תמלא עגלות, אבל דע לך כי ביציאה משלמים. גם אתה, בעולם עשה מה ש"בא לך", אבל דע כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט. יש בורא לעולם, קל נורא עלילה על כל דיבור ומילה, יתן חשבון ודין.

האדם לא בא כאן לבלות כמה שנים ולשרוף את הנשמה שלו, תראו את האריז"ל, את רשב"י, את האור החיים הק'! על מי אתה אוהב להסתכל על אלה שברחוב? חיים מלאי טומאה וטינופת, חיי בהמה, איך אתה יכול להתפלל והראש שלך מלא טינופת, מלא תמונות תועבה ואתה בא להתפלל?!

"ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום" אומר הקב"ה מי שקרוב אלי נקרא חי, ומי שלא הוא ח"ו בגדר מת. וכמו שאמר הכתוב ("ירמיה פרק ב) אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות באתר נשברים אשר לא יכילו המים", ח"ו. התורה הקדושה והמצוות הקדושות הם מעיין מים טהור.

אין לנו מושג כמה רב האושר של האדם העמל בתורה ושוקד על דלתותיה יום יום, הרב אדלשטיין זיע"א ישב ולמד כמאה שנה, יום ולילה עסק בתורה. צדיקים שעמלו בתורה וזכו לרדת לעומק סודה, היו מתבטאים ואומרים מי יודע אם לא איבדנו את העולם הבא שלנו בהנאה שבלמוד התורה.

וכמו שאומר דוד המלך ע"ה "ומתוקים מדבש ונופת צופים" - אתה יכול לומר על מתמטיקה שהיא "מתוקה מדבש"?

אני יושב בבית המדרש, לא אחת ולא שתיים, כל הבית מדרש מלא והבחורים והאברכים סוערים בתורה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשחת ויקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

זכות החיזוק והקריאה בעלון

- לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סיגלית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
- להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
- לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
- לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

השגחה פרטית מופלאה

אני רק הנהג, וזה הסיפור שהייתי עד לו, את המסקנות תסיקו בעצמכם.

אני גר באשדוד, יש לי רכב ומפעם לפעם אני מסיע אנשים בתשלום. אברך אחד הזמין אצלי נסיעה להר המנוחות יחד עם אשתו. הנסיעה החלה באווירה כבדה משהו, ובהמשך הנסיעה שפך האברך את ליבו: "הבן שלי מאושפז במעייני הישועה במצב נפשי חמור. זה דבר שאיני מאחל לאיש. הייסורים שלו, הייסורים שלנו. עינינו רואות וכלות, ואין בידינו להועיל מאומה. בתוך הניסיון המר והנמהר הזה, עשינו חשבון נפש, אשתי אמרה שאולי עלינו לבקש ממישהו מחילה, ואכן נזכרנו שלפני כמה שנים יצאנו מהבית, ואת הילדים הקטנים השארנו עם נערה צעירה ששימשה כבייביסיטר. כשחזרנו, גילינו שנעלם לנו כסף בסכום גדול מאוד. חיפשנו בכל הבית ולא מצאנו, והחשד נפל על הבייביסיטר. אשתי שאלה את הנערה על כך, וזו הכחישה את העניין מכל וכל. המשכנו לחפש וכיון שלא מצאנו חזרנו אל המשפחה של הנערה ודרשנו את הכסף. האם כעסה: 'מה אתם רוצים ממנה? הבת שלנו יראת שמים והיא לא תיגע במה שאינו שייך לה'. אבל אנחנו טענו שההורים מחפים עליה במקום לחנך אותה, ועוד כמה חילופי דברים בסגנון. אשתי אמרה שעלינו לבקש מחילה מהנערה שפגענו בה. איתרנו את הנערה שגרה היום בחו"ל, ואשתי שוחחה עמה בטלפון. הנערה לשעבר אמרה שאכן היא לא לקחה כלום, אך אין לה בעיה למחול. 'אני מבינה שהייתם לחוצים מאוד, ולכן פעלתם כך. אני מוחלת בלב שלם, אבל תדעו שכבר אז לקחתי את העניין יותר בקלילות. מי שנפגעה באמת זאת אמי עליה השלום. היא לא יכלה לשאת את זה שחושדים בבת שלה, וממנה אתם צריכים לבקש מחילה'. אשתי ביררה אצלה על מקום מנוחתה של האם, ואנחנו בדרך לשם", סיים האברך לספר לי.

הסכימו להצטרף למנין. הנוסע ואשתו חלצו נעליים, ובלב נשבר ביקשו מחילה מאמה של הנערה.

בדרך חזרה האברך שלצידי מקבל טלפון ממעייני הישועה, וזאת אחרי תקופה קשה שלא ראו שום התקדמות. "הבחור שלך יכול להשתחרר", הם אומרים לו. "ערכנו עכשיו בדיקות, והמצב שלו תקין. אנחנו ממליצים לו על תרופה מסוימת בעוצמה פחותה, למשך תקופה, ויש סיכוי גדול שאחרי ביקורת חוזרת יוכלו להוריד גם את התרופה הזאת".

אני רק הנהג, וזה הסיפור שהייתי עד לו. את המסקנות תסיקו בעצמכם.

ועוד סיפור מדהים של השגחה פרטית:

בחור הלומד בישיבה גדולה בירושלים סיפר מקרה מופלא שהתרחש עמו, המצביע בבירור על השגחה פרטית, מידה כנגד מידה. בסעודת מלוה מלכה שהתקיימה בישיבה ניגשתי למיחס כדי להכין לי כוס קפה, ושניים מחבריי שראו אותי בכך ביקשו שבאותה הזדמנות אכין גם להם. הסכמתי, אבל בדרך חמדתי לי לצון, ובמקום להכניס סוכר לספל הקפה הכנסתי לשם מלח. כל אחד יתאר לעצמו את העווית שנראתה על פניהם של החברים בשעה שלגמו מהקפה. אני כמוכן מיהרתי להסתלק מן השולחן לפני שהם החלו לשתות.

והנה, ממשיך הבחור ומספר, מזה כמה שנים עשיתי לי מנהג קדוש, ללמוד לפחות חצי שעה אחרי תפילת שחרית בישיבה ורק לאחר מכן לרדת לחדר האוכל. בדרך כלל אני מגיע לאכול כאשר כולם כבר נמצאים בשלבי סיום של הארוחה. בבוקר שלמחרת המלווה מלכה הרגשתי צימאון גדול בסוף התפילה, נאלצתי לעשות מה שלא עשיתי כבר כמה שנים, ומיד

לאחר התפילה ירדתי לחדר האוכל כדי לקחת כוס קפה. התכונן שלי היה רק לשתות את הקפה, ומיד לאחר מכן לעלות בחזרה לבית המדרש וללמוד חצי שעה, כמנהגי בקודש. באותו בוקר הגעתי ראשון לחדר האוכל, אף אחד עדיין לא הגיע לשם. והנה אני מוזג לעצמי את הקפה ומתחיל לשתות, וכיון שהייתי צמא מאוד הכנסתי לפי כמות גדולה. כמה נחרדתי לגלות שהקפה מלוח מאוד, ונאלצתי לגשת אל הכיור על מנת לפולטו מפי. מה התברר? האחראי על הכנת הקפה לבני הישיבה טעה, והכניס מלח במקום סוכר, ממש "כאשר עשה כן יעשה לו".

אבל ראו נא גם ראו את ההשגחה הפרטית שהיתה במקרה הזה. מעבר לכך שהטעות הזו של האחראי לא התרחשה מעולם, והיתה זו הפעם הראשונה שהכניס מלח במקום סוכר, הרי שכפי שהקדמתי ואמרת, זה למעלה משלוש שנים אינני יורד לחדר האוכל מיד אלא לומד אחרי התפילה. דווקא בבוקר זה, פחות משתים עשרה שעות לאחר מה שעשיתי לחברים שלי, הביא עלי ה' יתברך צימאון גדול עד שהוכרחתי לרדת מיד ולשתות קפה.

ולא רק זה, אלא הקב"ה גלגל את העניינים כך שאהיה הראשון בחדר האוכל. אילו הייתי השני או השלישי, הרי שכבר היו טועמים את הקפה לפני, רואים שיש בו מלח ומזהירים את כל החברים לא לשתות. אבל ה' יתברך ראה את מה שעשיתי אמש ורצה שארגיש את ההרגשות הלא טובות שהיו מנת חלקם של שניה חברים שלי. ולכן הביא לכך שהפעם אהיה הראשון להיכנס לחדר האוכל וכך אטעם מהקפה המלוח.

נלמד מסיפור זה שכל אחד מושגח בהשגחה פרטית מלמעלה, וה' יתברך נמצא בכל מקום, והוא רואה את הכל ויודע את הכל ומשלם לכל אחד כפי מעללו.

"הנוסע ואשתו חלצו נעליים ובלב נשבר ביקשו מחילה מאמה של הנערה..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר נכנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריכם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

**חייגו עכשיו:
03-61-50-203**

*ההפצה הינה בטחור סמלי

הלכות שבת וכיבוד הורים

שאלה: האם בן מאומץ חייב לכבד את הוריו המאמצים?

חז"ל אמרו (סנהדרין יט:), כל המגדל יתום בתוך בתוך כאילו ילדו. ולמדו כן מהפסוק (דברי הימים א ד, יח), וְאֶשְׁתּוֹ הַיְהוּדִיָּה יָלְדָה אֶת יִרְדָּאֵבִי גְדוֹר וְכוּ' וְאֶלְדָה בְּנֵי בְתֻלָּה בַת פְּרָעָה אֲשֶׁר לָקַח גֹּ'לְוִי בְתֻלָּה וְהָלַא יוֹכְבַד יִלְדָה, אלא יוכבד ילדה ובתיה גידלה, לפיכך נקרא על שמה.

ואחרוני זמננו ביאורו שאין זה ממש כאילו ילדו. ושכן מוכח מהגמרא במסכת סוטה (מט.). ושכן מוכח מהרמב"ם (פ"ה מהלכות ממרים הי"א) שגר צדק נוהג באביו "מקצת כבוד". ואע"פ שגידלו אין הגר חייב אלא רק מקצת כבוד. ומ"מ יש חיוב מהכרת הטוב.

להלכה: בן מאומץ אינו חייב לכבד את הוריו המאמצים כדין כיבוד אב ואם, אלא ינהג בהם מנהגי כבוד משום הכרת הטוב.

שאלה: אשה שבילל שבת שמה לב שמגיע רוח מהחלון וכמעט שמכבה את הנרות, האם יש בעיה לסגור את החלון בשביל למנוע מהרוח לכבות את הנרות?

אמרו חז"ל (שבת כז:), נר שמאחורי הדלת, אסור לפתוח ולנעול כדרכו. והראשונים הביאו ג' פירושים:

א. נר (שנמצא על כסא וכיוצא בזה) שמאחורי הדלת, ואסור משום שאולי הרוח שתכנס לבית בעת הפתיחה תכבה את הנר.

ב. נר קבוע בכותל שמאחורי הדלת, ואסור משום שאולי מכח נקישת הדלת בנר יכבה הנר.

ג. נר שתלוי בדלת עצמה מאחורה, ואסור משום שבודאי שעל ידי שהוא פותח או סוגר את הדלת יתנדנד השמן שבנר ואז השמן מתרחק מן הפתילה ומתחלש כח האש, וכשמתקרב אל הפתילה מתחזק כח האש, וזה נחשב שהוא מכבה ומבעיר את הנר.

ולהלכה נפסק כמו כל הפירושים, וכפי שכתוב בשלחן ערוך (סי' רעז ס"א), נר שמונח אחורי הדלת, אסור לפתוח הדלת, שמא יכבנו הרוח. (שיטה א). ואם הוא קבוע בכותל שמאחורי הדלת, אסור לפתוח הדלת ולנעול כדרכו שמא תהא הדלת נוקשת עליו ותכבנו, אלא פותח ונועל בנחת. (שיטה ב). ואם הוא קבוע בדלת עצמו שפתיחתו ונעילתו מקרב השמן לנר או מרחיקו ממנו אסור לפתוחו ולנעול. (שיטה ג).

ואחד מן הראשונים בתחילה כתב לדייק מפירוש א שיש איסור לסגור את החלון ממה שכתוב, שאסור לפתוח ולנעול כדרכו, שהרי לפתוח אסור שמא יכבנו הרוח, אבל לנעול על נר שנמצא בבית איזה חשש יש בזה, ולכן רצה לומר שמדובר במקרה שלנו שנועל הדלת מפני הרוח שלא תכבה את הנר, והיינו שבזה נחשב כמבעיר. ולבסוף דחה דיוק זה, שהרי אפשר לומר שהגמרא נקטה גם פתיחה וגם נעילה משום שהדרך הוא לנעול אחרי שפותחים. וכ"פ הרמ"א (סי' רעז ס"א).

להלכה: המבעיר אש בשבת כדי לבשל או להאיר או להתחמם, חייב וכן הנותן שמן בנר או המטה את השמן בנר אל הפתילה הדולקת, חייב משום מבעיר והנוטל שמן מן הנר אסור משום מכבה.

נר הדולק בבית והחלון והדלת פתוחים, והרוח נושבת, מותר לסגור אותם כדי שהנר ימשיך לדלוק כדרכו, ואין בזה שום איסור משום שהוא גורם המשכת הדלקתו, שאין מניעת הכיבוי בגדר "הבערה". (חזו"ע עמ' קה, קיג)

שאלה: מי ששכח להסיר את הנורה מן המקרר בערב שבת, ובשבת שגג ופתח את דלת המקרר, והנורה נדלקה, האם המאכל שהוציא מן המקרר נאסר באכילה ביום השבת או לא?

המבשל בשבת או שעשה אחת משאר מלאכות במזיז, אסור לו לעולם ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד. ובשוגג, אסור בו ביום גם לאחרים, ולערב מותר גם לו מיד. (שלחן ערוך סימן שיח סעיף א). אם כן כשפותח את המקרר ונדלקת המנורה, עבר על מלאכת מבעיר בשוגג, ולכאורה היה צריך לאסור לקחת דברי מאכל או שתיה מהמקרר.

אמנם כתבו האחרונים שגם לראשונים שמחמירים לאסור להנות אף ממלאכת הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים, ואע"פ שלא נעשה שינוי בגוף המאכל מ"מ בנדון שלנו יודו שיש להקל משום שלא נעשה שום איסור בגוף המאכל שבמקרר.

למעשה: מי ששכח להסיר הנורה מן המקרר (או להעביר המקרר למצב שבת), וביום השבת שגג ופתח את דלת המקרר, והנורה נדלקה, אין המאכל שהוציא מן המקרר נאסר באכילה ביום השבת, משום מעשה שבת. (חזו"ע עמ' קיד)

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

ההורים והסביבה כמעצבי ערכים

הסביבה המלמדת כיצד לחשוב ולשפוט את כל צורת החשיבה שלנו, אנו לומדים מהסביבה המחנכת, ובעיקר מההורים. הם מלמדים אותנו איך להתייחס לאירועים ולעובדות החיים, איך לפרש את מה שקורה סביבנו ולנתח את משמעותו, ממה יש להיזהר ובמה אפשר להקל ראש, מה נחשב לעיקר ומה לטפיל, וכן הלאה. בקיצור: את הגישה שלנו לחיים, והערכים שלנו (מה שנתפל אצלו כטוב או רע) - אנו רוכשים בשחר ימינו מהסביבה המלמדת אותנו איך לחשוב.

ההורים מעצבים את נפש ילדיהם, באמצעות 'מחשבה, דיבור ומעשה'. כלומר, לא רק על ידי 'מעשה' ו'דיבור', אלא אף חלק ה'מחשבה' משפיע, וכל אחד מהשלושה פועל בפני עצמו, וכדלהלן:

מעשים - מה שההורים עושים בפועל, ללא קשר (ולפעמים גם בניגוד) למה שהם מספרים לילדים. יום יום רואים הילדים מה הם סדרי העדיפויות של ההורים, מה מעסיק אותם באמת, מה מרגש אותם ועל מה חשוב להם להוציא כסף או לחסוך וכו'. מעשים אלו 'מדברים' יותר מכל שיחת חינוך רשמית, ולפיהם הילד מעצב בתודעתו מה באמת חשוב בחיים.

דיבורים - הדיבור השולט בבית, מסגיר ממה ההורים מתפעלים או מתרגשים, ומה משמעותי בעיניהם. להמחשה, אצטט מה שיספר לי בחור אחז, כהסבר לכך שאינו משקיע בלימוד אלא במחשבות על כסף: "כאשר הייתי מביא מבחן עם ציון טוב, אבי היה מגיב בהנהון רפה ופוטר אותי לשלום. לעומת זאת כאשר אמי הייתה משיגה איזה בגד במחיר מציאה, אורז עיני, פניו התרחבו בשביעות רצון, והיה שופך שפע של שבחים על תבונתה ויכולתה לכלכל את הבית בחסכנות וכו'. עכשיו בגיל השידוכים נזכרים לומר לי שכסף זה לא באמת הכי חשוב בחיים?!"

מחשבה - דרך החשיבה של ההורים מתבטאת לא רק באמצעות דיבורים ומעשים גלויים; אף אם יתאמצו להסתיר מה שהם חושבים, הרבה דרכים לילד לקלוט את עולמם הפנימי - הבעת פנים, שפת גוף ועוד שלל דרכים וצורות.

לאורם של סולם הערכים ודרכי ההסתכלות שרכשו מהורינו, אנו מעצבים את היחס וההערכה שלנו, לעצמנו ולזולת. כלומר, הדרך בה אנו שופטים מעלות או חולשות, של עצמנו ושל זולתנו, עוצבה על ידי המסרים שהורינו שידרו לנו השכם והערב. מהם למדנו אילו תכונות ראויות להערכה ומה 'באמת' חשוב בחיים.

במקרה הטוב, ההורים משדרים הערכה למידות טובות, כגון ענוה, שליטה בדחפים, יכולת ויתור ועוד: במקרה הפחות טוב, ההורה נוטה להעריך ולהתפעל דווקא את מי שעומד על שלו באומץ ואינו מוותר על זכויותיו, והילד עלול לעצב תפיסת עולם לפיה לעולם אין לוותר לזולת.

הוא הדין להסתכלות שלנו על יחס הסביבה כלפינו: האם יש צורך שכולם יאהבו אותנו או שאפשר להסתפק במעטים האוהבים אותנו? האם עלינו לצאת ידי כל הדעות ולרצות את כולם, או לא? כאשר אנו טועים או נכשלים, האם זה מפחית את ערכנו? האם מעמדנו משתנה בעטיו של כך משפחה שלבושו או דעותיו שונות מהסביבה הרגילה והמקובלת?

אין כאן המקום ואין המטרה להכריע מה הדרך ה'נכונה' והמינון המדויק בסוגיות אלה. אינני בא אלא להזכיר, כי את רוב ה'תשובות' שלנו לכל אלה, כמו עוד הרבה צורות חשיבה והסתכלות, רכשנו מהסביבה המחנכת, והם אשר יקבעו במדה רבה איך נראה את החיים בכלל, ואיך נרגיש עם עצמנו בפרט.

לכל אלה תהינה השלכות ישירות ועקיפות על היכולת שלנו לחיות טוב עם הסביבה: האם נפתח ציפיות ריאליות ומאונחות מבני המשפחה, והאם נדע איך להגיב, רגשית ומעשית, במקרה שהם לא יהיו בדיוק ברמה שאנו מעריכים, או כאשר דברים לא יסתדרו בדיוק כמו שרצינו, ועוד.

[חשוב לזכור, כי גם ההורים גדלו לתוך פורמט שעיצב אותם לטוב או למוטב].

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

לברוח מהגסיון בעבודת הביטחון

בירור הרע מן הטוב, באופן נפלא ומושלם.

אולם אנו הדלים, ששכלנו תשוש, אמונתנו נתונה לתזוזה מכל משב רוח, סכנה גדולה לנו באם נכניס עצמנו למצב בו ניסיונות האמונה יתקפו אותנו, עלינו להשתדל כמה שיותר לחיות במנוחת הנפש, למעט בעסק, לברוח ממצבים העלולים להטריד את מנוחתנו כדי שלא נבוא לניסיון האמונה והביטחון בה'.

למה זה כן ברור לאדם שעליו להתרחק מהניסיון של העריות, כל אחד מבין שאין להתקרב למקום בו עלול להיכשל, כל אחד מבין שיש להתרחק מן הנשים מאוד מאוד כמבואר בשולחן ערוך להיזהר משחוק וקלות ראש עם נשים, להיזהר אף מהסתכלות ומריבוי שיחה, כן יחטא, וכי חטא "כוחי ועוצם ידי" פחות הוא מהעריות, והרי אדם שנכנס לריבוי עסק, נכנס לניסיון "כוחי ועוצם ידי", ומשחית את אמונתו וביטחונו בה'.

והפלא על אותם אנשים שלא יראים לעמול יום ולילה, להרבות הון, אם זה בהיכנסם להגרלה - "לוטו" וכיוצא, ואם זה לפתוח עוד "סניף" בעסק בו הם עוסקים, אם זה ב"השקעות" מפוקפקות שרק "הדמיון" מבטיח הצלחה בהם, ואינם חוששים שבריבוי העסקים והטרדות תישחק אצלם מידת הביטחון, שכן כריבוי העסקים כן ירבה הצורך בהשתדלות, וריבוי ההשתדלות אין כמוהו מסוכן להרוס לאדם את ביטחונו בה', שכן ההשתדלות הלא סותרת את הביטחון, ורק מפני הגזרה - בזיעת אפך תאכל לחם - נצטוו להשתדל, ולכן כמה שיחזק האדם ביטחונו בה', כן יהא פטור מקללה הזו של ההשתדלות, דיינו העבודה הקשה של הביטחון המוטלת עלינו בדברים המינימלים, עוד נביא עלינו את עבודת הביטחון בריבוי עסקים.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

נצטוונו שלא להביא עצמנו לידי ניסיון, וזו גם תפילתנו לה': "ואל תביאנו לידי ניסיון", ואם זו תפילתנו לה', בהכרח שמוטל עלינו הדבר להשתדל לברוח מהניסיון.

לענייננו בנושא "הביטחון" כמו כן יש לאדם להשתדל בכל כוחו לברוח מהניסיון והוא בכך ש"מעט בעסק", ונבאר.

בכל "עסק" נוסף שאדם מכניס עצמו הרי נצרך הוא לעוד מאמץ במידת הביטחון בה', ולהוסיף קביעה בליבו שעסק זה הנוסף יצליח אך ורק מפני שכך ירצה ה', ולא לסמוך על ההשתדלות והחריצות, וכלשון הרמב"ן "הגזרה אמת והחריצות שקר".

בכל עסק נוסף שהאדם מכניס עצמו הרי שבשביל עסק נוסף זה נצרך הוא להרבות כמו כן בהשתדלות נוספת, ובכל השתדלות נוספת נצרך התמודדות נוספת, לעמוד מול ההשתדלות ולהילחם בה כדי שלא להישען עליה ולא לסמוך על כוחו ושכלו, אלא להאמין שהגזרה היא האמת והאדם רק מסתובב סביב הגזרה.

האדם החפץ להתחזק במידת הביטחון עליו למעט כמה שיותר בטרדות מיותרות שכן על כל טרדה וטרדה יצטרך להפעיל את "אנרגיית" הביטחון בה', ומי ערב לו שיוכל לעמוד בזה. וכמו שהזכרנו לעיל, אנו איננו בדרגת האבות הקדושים שעסקו במשא ומתן, והיה רכושם רב למאוד, ועמלו ויגעו לעסוק בעסקיהם רק בידיהם וברגליהם, ולא בפנימיותם (וכמבואר בספר "מורה נבוכים" להרמב"ם פנ"ג).

פנימיותם הייתה דבוקה בה' ללא שום צירוף ועירוב של סמיכות על כוחניות ושכליות, ובזה בירור גדול מחטא אדם הראשון שקלקל בעירוב טוב ורע באכילתו מעץ הדעת טוב ורע, ובכך שמצד אחד עסקו במשא ומתן בפועל, ומאידך תלו עצמם בה' בביטחונם בו, ולא הסיחו דעתם ממנו לרגע - עשו

בוא והכנס ברכה לביתך

הכנס קופת צדקה לביתך ותהיה שותף לכל פעילות הענפה של

מורנו ורבנו הרה"ג **דניאל זר** שליט"א

לפרטים נוספים: 03-5701212
ניתן להעביר שמות לברכה מאת הרב

ישיבה לבעלי תשובה | כולל אברכים | תלמודי תורה | גנים | בית ספר לבנות | הדרשה השבועית | מדרשייה | עזרה למשפחות נזקקות